

POLITIKA ZAŠTITE DJECE



Mreža mladih Hrvatske

www.mmh.hr

2022.



Selska cesta 112c

10 000 Zagreb, Hrvatska

OIB: 25858858563

+385 1 4573 937

www.mmh.hr

info@mmh.hr

MREŽA MLADIH HRVATSKE

POLITIKA ZAŠTITE DJECE

Mreža mladih Hrvatske

OIB: 25858858563

Selska cesta 112c, 10000 Zagreb

Telefon: +385 1 4573 937

E-mail: info@mmh.hr

www.mmh.hr

<https://www.facebook.com/CroatianYouthNetwork>

<https://www.instagram.com/mrezamladihhrvatske/>

https://www.youtube.com/channel/UCFIQPv_LivQCfGnVyDP9Z4w

Sadržaj

MREŽA MLADIH HRVATSKE	3
SVRHA POLITIKE ZAŠTITE DJECE I ODGOVORNOSTI	4
DEFINICIJE POJMOVA	6
PRAVNI OKVIR	8
VRIJEDNOSTI I PRINCIPI U RADU S DJECOM	8
STANDARDI I NAČINI POSTUPANJA U RADU S DJECOM	9
ZAVRŠNE ODREDBE	12

MREŽA MLADIH HRVATSKE

Mreža mladih Hrvatske savez je više od 70 udruga mladih i za mlade na teritoriju Republike Hrvatske. Mreža mladih Hrvatske kao heterogena platforma programski povezuje raznorodne organizacije (zagovaračke, kulturne, ekološke, manjinske i sl.) kojima je u zajedničkom interesu poboljšanje položaja mladih u društvu kako na nacionalnoj tako i na regionalnim/lokalnim razinama.

Naša **vizija** je MLADI U FOKUSU (Krajnji rezultat je društvo koje odgovara na potrebe mladih i afirmira njihove potencijale).

Naša **MISIJA**: Mreža mladih Hrvatske je savez udruga mladih i za mlade koji osnažuje mlade za aktivno i odgovorno sudjelovanje u društvu, doprinosi razvoju kvalitetnih politika za mlade i civilnog društva. U svom radu zastupa članice i teži djelovati u interesu svih mladih putem umrežavanja, zagovaranja, informiranja, neformalnog obrazovanja i istraživanja, zalažeći se za suradnju s tijelima javne vlasti, odgojno obrazovnim i znanstvenim institucijama, akterima civilnog društva i medijima.

Mreža mladih Hrvatske djeluje sa svrhom organiziranja mladih i civilnoga društva; poboljšanja politika za mlade; ostvarivanja prava i interesa mladih; podrške aktivističko-zagovaračkim inicijativama/ projektima mladih.

Temeljne **vrijednosti** organizacije su:

1. Uključivost, otvorenost, participacija.
2. Solidarnost.
3. Tolerancija i ravnopravnost.
4. Vladavina prava.
5. Autonomija.

Programski ciljevi Mreže mladih Hrvatske su podijeljeni u tri, međusobno povezana i ovisna područja:

SOCIJALNA PRAVA MLADIH - Poboljšanje socijalnih prava mladih, s naglaskom na radnička prava, obrazovanje i zapošljavanje

MLADI U CIVILNOM DRUŠTVU - Poboljšanje institucionalnog okvira djelovanja organizacija civilnog društva, s naglaskom na položaj i ulogu organizacija mladih i za mlade

SUDJELOVANJE MLADIH - Jačanje mehanizama sudjelovanja mladih u društvu, što podrazumijeva i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo te rad s mladima u zajednici

Organizacija svoje programske ciljeve ostvaruje kroz sljedeće aktivnosti:

1. Razmjenu znanja, informacija i iskustava
2. Kreiranje i provedbu zajedničkih programa, kampanja i javnih inicijativa
3. Javno zagovaranje potreba mladih
4. Partnerske suradnje s državnom i lokalnom upravom i samoupravom
5. Osnaživanje mladih kroz programe neformalnog obrazovanja
6. Izgradnju kapaciteta inicijativa i organizacija mladih
7. Organizaciju javnih rasprava, tribina, okruglih stolova
8. Međunarodnu suradnju i razmjene mladih
9. Druge djelatnosti koje obavljamo sukladno Zakonu

SVRHA POLITIKE ZAŠTITE DJECE I ODGOVORNOSTI

Mreža mladih Hrvatske (nadalje: Mreža) kroz svoje pojedine aktivnosti djeluje s djecom (*dijete kao osoba do 18 godine života, prema Konvenciji o zaštiti djeteta*) kroz izravan rad s njima i za njih. Iako je stav Mreže da se mladim osobama smatraju osobe od 15 do 30 godine života, udruga namjerava posebnu pozornost posvetiti zaštiti djece kao skupine s kojom kroz svoj rad dolazi u doticaj. S obzirom na navedene razloge, Upravni odbor MMH smatrao je nužnim, za daljnji kvalitetan rad, uspostaviti etičke standarde te donijeti standarde postupanja u radu s djecom na razini organizacije.

Politika zaštite djece odnosi se na zajedničke vrijednosti, principe i uvjerenja te praktična pravila ponašanja kojima se Mreža vodi u radu s djecom, a sadrži i konkretne korake koji će se poduzeti prilikom ispunjavanja obaveza u pogledu zaštite djece.

Usvajanjem ovog dokumenta Mreža želi osigurati da se radnici_ce, suradnici_ce, volonteri_ke i praktikanti_ce te sve druge vezane osobe za rad Mreže (nadalje: suradnici_ce) upoznaju s vrijednostima kojima se udruga vodi u radu s djecom te da svojim ponašanjem štite dignitet djece s kojima udruga radi i dolazi u doticaj.

Dužnost je svakog suradnika_ce Mreže koji radi i dolazi u doticaj s djecom uspostaviti standarde i mehanizme za njihovu zaštitu, čime ispunjava glavnu dužnost brige o djeci, suzbijanja i sprječavanja nasilja, zanemarivanja, iskorističavanja i diskriminacije djece, a u slučaju nedoličnog ponašanja, osigurati odgovarajući odgovor u cilju zaštite i podrške djeci, što osigurava transparentan rad Mreže, povjerenje u rad s djecom i sigurnost udruge.

U dokumentu se navode standardi kojima se propisuju načini postupanja svih gore navedenih suradnika_ca Mreže u poduzimanju mjera zaštite prava djece te obveza prijave svakog kršenja tih prava odgovornoj osobi organizacije (glavni tajnik_ca, predsjednik_ca Upravnog odbora) i/ili nadležnim tijelima.

Pridržavanjem ovih standarda osigurava se zaštita djeteta te potiče stvaranje uvjeta za njegov najpovoljniji razvoj. Zaštita djece državni je i međunarodni zahtjev te se temelji na Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta (koju je Republika Hrvatska ratificirala). Konvencija o pravima djeteta podržava najbolje interes djece i mladih te postavlja pravne obaveze za sve one koji imaju bilo kakav kontakt s djecom. Ona propisuje da „djeca imaju pravo na zaštitu od svih oblika nasilja. Moraju se zaštiti od bilo kojeg oblika nanošenja štete ili povrede. Oni koji brinu o djeci moraju im pružiti odgovarajuću brigu, i najbolji interes djece mora biti prioritet u donošenju odluka koje utiču na njih.“

TKO JE ODGOVORAN ZA POŠTIVANJE I DJELOVANJE PREMA POLITICI ZAŠTITE DJECE:

- Upravni odbor Mreže mladih Hrvatske, glavni tajnik_ca te svi radnici_ce udruge (bilo na puno ili skraćeno radno vrijeme);
- volonteri_ke i praktikanti_ce koje Mreža može angažirati i uključiti u svoj rad;
- druge osobe koje Mreža angažira ili sudjeluju u aktivnostima koje udruga organizira: vanjski suradnici_ce, partneri na projektima i programima te sve druge odrasle osobe koje kroz rad i djelovanje Mreže mogu doći u doticaj s djecom;
- sve odrasle osobe koje prate djecu na događanja i aktivnosti u organizaciji Mreže (npr. roditelji, nastavno i stručno osoblje odgojno-obrazovnih ustanova, radnici_ce/volontieri_ke/praktikanti_ce drugih udruga, pomoćnici i druge osobe);
- sve druge osobe koje sudjeluju u događanjima i aktivnostima koje organizira Mreža, a uključuju djecu.

Politika zaštite djece odnosi se na sve projekte, programe i aktivnosti, odnosno sveukupni djelokrug rada koji Mreža organizira u uredu te izvan ureda udruge, u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu.

DEFINICIJE POJMOVA

- Dijete je svaka osoba mlađa od 18 godina.
- Dječja prava su prava sadržana u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta.
- Nasilje je bilo koji oblik fizičkog ili psihičkog nasilja, ozljeda ili zlostavljanja, zanemarivanja ili nemarnog postupanja, maltretiranja ili iskorištavanja, uključujući seksualno zlostavljanje.
- Kontakt s djetetom je fizička prisutnost djeteta ili djece u kontekstu rada Mreže, bilo privremeno ili redovito. To uključuje sve aktivnosti koje Mreža organizira, a kroz koje suradnici_ce Mreže dolaze u kontakt s djecom. Kontakt s djetetom uključuje i neizravan kontakt s djetetom, odnosno pristup informacijama o djeci u kontekstu rada Mreže, kao što su podaci o djeci, fotografije, video zapisi, podaci istraživanja, korespondencije i slično. Kontakt s djetetom uključuje i komuniciranje online putem (bilo putem društvenih mreža, e-mail korespondencijom i slično).
- Informirani pristanak je sposobnost davanja slobodnog i informiranog pristanka, uvijek uzimajući u obzir dob i stupanj razvoja djeteta. Osoba odgovorna za dijete (roditelj/skrbnik_ca) mora potpisati pristanak za korištenje i objavljivanje fotografija/video uradaka djeteta, ali i informirati dijete o čemu se radi kako bi i ono moglo dati svoj pristanak.

OBLICI ZLOSTAVLJANJA:

FIZIČKO ZLOSTAVLJANJE

- višekratno ili jednokratno, grubo i namjerno nanošenje boli i tjelesnih ozljeda, kao i neodgovorno postupanje roditelja i drugih osoba koje uključuje potencijalni rizik tjelesnog ozljeđivanja, a čije posljedice mogu, ali ne moraju biti vidljive. Uključuje udaranje rukom ili predmetima po tijelu, šamaranje, čupanje za kosu, bacanje na pod, grubo tresenje, nanošenje opekomina ili porezotina, pokušaj davljenja ili utapanja, vezanje za dijelove namještaja ili slične predmete, zatvaranje u izolirane prostorije, trovanje hranom, lijekovima, alkoholom i sl.

EMOCIONALNO ZLOSTAVLJANJE

- je kontinuirano neprijateljsko i/ili indiferentno ponašanje roditelja i drugih osoba koji nastupaju s pozicije moći, na temelju kojega dijete može zaključiti da je bezvrijedno i nevoljeno. U emocionalno zlostavljanje spadaju odbijanje i ponižavanje djeteta, teroriziranje i prijetnja nasiljem, izoliranje i ograničavanje slobode, pretjerani pritisak i narušavanje osobnih granica, ignoriranje, emocionalna nedostupnost i svjedočenje nasilju u obitelji.

ZANEMARIVANJE

- je propuštanje zadovoljenja djetetovih potreba u mjeri koja znatno utječe na djetetov tjelesni i psihički razvoj. Može biti emocionalno, obrazovno, fizičko i zdravstveno.

SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE

- je svaki seksualni kontakt djeteta i odrasle osobe (ili adolescenta starijeg pet i više godina od žrtve), pri čemu odrasla osoba koristi dijete iz svoje pozicije moći i kontrole. Uključuje sljedeće oblike ponašanja: izlaganje djeteta seksualnim sadržajima, seksualni odnos i masturbacija u prisustvu djeteta, davanje sugestivnih seksualnih komentara, pokazivanje intimnih dijelova tijela, nagovaranje djeteta da se skine i/ili masturbira, dodirivanje i ljubljenje djetetovih intimnih dijelova tijela, traženje da dijete dodiruje intimne dijelove tijela (svoje ili tuđe), penetracija prstom, penisom ili objektom, trljanje genitalija o tijelo ili odjeću djeteta, seksualni odnos (vaginalni, analni, oralni) i pokušaj seksualnog odnosa.

ELEKTRONIČKO NASILJE

- je svako namjerno, kontinuirano korištenje elektroničkih i digitalnih medija (računala, pametnih telefona, internet aplikacija, društvenih mreža...) pojedinca ili grupe s namjerom uzrokovanja štete ili neugode drugima (širenje neugodnih ili povjerljivih informacija, objavljivanje fotografija i snimaka bez dozvole, socijalno isključivanje, napadi na privatnost itd.).

MEĐUVRŠNJAČKO NASILJE

- ili nasilje među djecom i mladima je svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereni prema djeci i mladima od strane njihovih vršnjaka_inja učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnopravan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinca).

PRAVNI OKVIR

Politiku zaštite djece Mreža mladih Hrvatske razvila je sukladno pravnim smjernicama za zaštitu prava djece te dokumentima udruge:

- Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, 1989.
- Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja, 2012.
- Ustav Republike Hrvatske, 1990 (NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14)
- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (NN 70/17, 126/19, 84/21, 114/22)
- Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, 2018.
- Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, 2004..
- Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima, 2004.
- Protokol o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece, 2014.
- Statut Mreže mladih Hrvatske, 2021.
- Kodeks nulte tolerancije Mreže mladih Hrvatske na seksualno zlostavljanje i seksualno iskorištavanje, 2022.

VRIJEDNOSTI I PRINCIPI U RADU S DJECOM

Mreža mladih Hrvatske ističe sljedeće vrijednosti i principe u radu s djecom:

- Sigurnost, dobrobit, ravnopravno uvažavanje i zdravije djece iznimno su važne vrijednosti u radu s djecom.
- Zloupotreba djece ni u kakvim okolnostima nije prihvatljiva u radu i/ili doticaju s djecom.
- Slušanje, uvažavanje, ohrabruvanje i poticanje djece na iskazivanje svojih potreba i zalaganje za svoja prava prakse su koje moraju biti poštovane kroz cijelokupan rad i u doticaju s djecom.
- Djeca se posebno moraju zaštititi od bilo kog oblika eksploracija i zlostavljanja.
- Interes djeteta se treba čuvati i unaprjeđivati kroz sve aktivnosti koje uključuju djecu.
- Neizostavno je cijeniti, poštovati i razumjeti djecu u okviru njihove vlastite kulture, religije i etničke pripadnosti, kao i njihovih različitih odrednica identiteta i identitetskog izražavanja (npr. rodnog identiteta). Različitosti se pristupa kao bogatstvu i preduvjetu izgradnje humanog i demokratskog društva.
- Između djece se ni po kojoj osnovi ne smije činiti diskriminacija, isključivanje ili marginalizacija.

- Mreža se zalaže za zabranu svih oblika nasilja i diskriminacije, pa tako i nasilja i diskriminacije djece te među djecom.
- Rad Mreže s korisnicima_cama, pa tako i djecom temelji se na pravnim normama i stručnosti suradnika_ca udruge, uz dužno poštivanje etičkih načela i pravnih standarda.
- Svi suradnici_ce Mreže obavezni su zaštititi djecu s kojom rade i dolaze u izravni ili neizravni kontakt.
- Tamo gdje je to potrebno, Mreža će s partnerima i drugim suradnicima_cama s kojima radi i surađuje u okviru izravnog ili neizravnog kontakta s djecom inzistirati na poštivanju i zadovoljavanju minimalnih standarda zaštite prava djece.

STANDARDI I NAČINI POSTUPANJA U RADU S DJECOM

STANDARDI POSTUPANJA U RADU S DJECOM

Kako bi se ostvarile prethodno navedene vrijednosti i principi u radu s djecom, pri izravnom ili neizravnom kontaktu s djecom, svi suradnici_ce Mreže (ponavljamo: radnici_ce, suradnici_ce, volonteri_ke i praktikanti_ce te sve druge vezane osobe za rad udruge) **dužni su:**

- U svakoj prilici odnositi se prema djeci s poštovanjem i priznati ih kao pojedince s vlastitim pravima;
- Uvažavati i cijeniti stavove koje djeca izražavaju;
- Raditi s djecom na način koji jača njihove kapacitete i sposobnosti te razvija njihove vještine i potencijale;
- Raditi s djecom u duhu suradnje uz uzajamno povjerenje i poštovanje;
- Prihvataći djecu u okviru konteksta u kojem žive;
- Raditi u partnerstvu s roditeljima/skrbnicima, udomiteljima i drugim stručnjacima_kinjama kako bi se osigurala zaštita djece;
- Sve programe, radionice i druge aktivnosti izrađivati u skladu s najboljim interesima i potrebama djece.

Suradnici_ce Mreže mladih Hrvatske **moraju:**

- Biti svjesni situacija koje mogu dovesti do rizika i rukovoditi se ovom Politikom s ciljem zaštite djece;
- Planirati, organizirati rad i mjesto rada tako da se što više umanje rizici prema djeci;
- Biti transparentni u radu s djecom;

- Osigurati otvorenu i ugodnu atmosferu kako bi diskutabilna pitanja ili zabrinutost bili izneseni i prokomentirani;
- Osigurati osjećaj otvorenosti između svih uključenih suradnika_ca Mreže tako da praksa ili potencijalno zlostavljačko ponašanje ne prođe neopaženo;
- Razgovarati s djecom o njihovim kontaktima sa suradnicima_cama Mreže i ohrabriti ih da iznesu svoju zabrinutost;
- Osnažiti djecu – razgovarati s njima o njihovim pravima i obavezama, prihvatljivom i neprihvatljivom ponašanju i tome što oni mogu učiniti da bi riješili problem;
- Poštovati Politiku zaštite djece.

Suradnici_ce Mreže mladih Hrvatske **nikada ne smiju:**

- Udariti ili na bilo koji drugi način fizički povrijediti dijete;
- Razviti fizičke i/ili seksualne odnose s djetetom;
- Razviti s djecom odnose koji bi na bilo koji način mogli biti uvredljivi ili smatrani kao iskorištavanje;
- Fizički se ponašati na način koji je nepristojan ili seksualno provokativan;
- Postupati na način koji bi mogao dovesti dijete u rizik da bude zlostavljan;
- Koristiti neprimjerene jezične izraze, davati prijedloge i nuditi savjete koji su neprikladni, uvredljivi ili ponižavajući;
- Ponašati se na način da posrame, ponize, omalovaže ili degradiraju djecu ili na drugi način primjene bilo koji oblik emocionalnog zlostavljanja;
- Diskriminirati ili favorizirati određenu djecu;
- Propustiti primjerno reagirati na zapaženo opasno ili nasilničko ponašanje djece i prema djeci
- Djecu izlagati neprimjerenum sadržajima kao što su nasilje ili pornografija;
- Objavljivati fotografije ili video uratke djece u svrhu promocije aktivnosti bez pisane suglasnosti zakonskog skrbnika.
- Ignorirati iskaznu brigu djeteta vezanu uz zlostavljanje ili zanemarivanje;
- Biti nasamo s djetetom, bez da ih druge vide, duže vrijeme (npr. u autu, kod kuće).

ZAŠTITA PRAVA DJECE OSTVARUJE SE:

- Sprječavanjem nasilja među djecom;
- Sprječavanjem svih oblika nasilja odraslih osoba nad djecom;
- Adekvatnim postupanjem suradnika_ca Mreže prema žrtvama nasilja;
- Adekvatnim postupanjem suradnika_ca Mreže prema kršiteljima prava djece;
- Prijavom povrede prava djece nadležnim tijelima;
- Čuvanjem osobnih podataka djece koji su uključeni u rad Mreže;

- Suradnjom Mreže s relevantnim osobama u djitetovom okruženju, kao što su roditelji, nastavno i stručno osoblje odgojno-obrazovnih ustanova, skrbnici itd.;
- Suradnjom s relevantnim institucijama ukoliko se pojavi sumnja ili saznanje o zlostavljanju i zanemarivanju djeteta;
- Osiguravanjem adekvatne pomoći žrtvama povrede prava djeteta upućivanjem institucijama koje to omogućuju te prijavljivanjem slučaja nadležnim tijelima.

NAČINI POSTUPANJA U RADU S DJECOM

Ako postoji sumnja ili saznanje o tome da je dijete ugroženo, tj. izloženo bilo kojem obliku zlostavljanja od strane vršnjaka_inje ili odrasle osobe, suradnici_ce Mreže u svojim programima, projektima i drugim aktivnostima **dužni su**:

- o navedenome obavijestiti glavnog tajnika_cu te
- sastaviti pismenu zabilješku o sumnji ili saznanju.

Glavni tajnik_ca će o situaciji obavijestiti predsjednika_cu Upravnog odbora. Glavni tajnik_ca ili predsjednik_ca Upravnog odbora kontaktirat će roditelje/zakonske skrbnike_ce te u skladu sa zakonima o zaštiti djece o situaciji obavijestiti nadležne institucije.

Osoba osumnjičena za prekršaj neće smjeti raditi niti biti u kontaktu s djecom do okončanja postupka. Ako se sumnja odnosi na vanjskog suradnika_cu ili drugu osobu koja nije radnik_ca Mreže, Mreža će s tom osobom obustaviti suradnju do okončanja postupka.

U slučaju postojanja sumnje u počinjenje kaznenog djela protiv djeteta, Mreža će o tome odmah obavijestiti nadležna tijela.

Potrebno je da svi suradnici_ce Mreže budu upoznati s Politikom zaštite djece na razini organizacije. Kako bi se osigurala zaštita djece u okviru rada Mreže mladih Hrvatske svi suradnici_ce Mreže dužni su postupati prema uputama udruge te propisanim propisima i zakonskim okvirom Republike Hrvatske.

Mreža će prilikom uključivanja svojih suradnika_ca u izravan ili posredan kontakt s djecom osigurati da se poštuju svi postupci provjere sukladno važećim propisima, uključujući i moguće pribavljanje potvrde o nekažnjavanju i/ili nevođenju kaznenog postupka. Ujedno, svaki novi suradnik_ca prije uključivanja u aktivnosti s djecom bit će upoznat s ovom Politikom.

Svaki suradnik_ca prije uključivanja u aktivnosti s djecom dobit će upute i informacije gdje i kako prijaviti svako primjećeno zlostavljanje i/ili iskorištavanje djeteta (posebice uputa za prijavu na broj 112).

Prije uključivanja djeteta u aktivnosti udruge, Mreža će zatražiti pisani suglasnost roditelja/zakonskog skrbnika_ce koja sadrži opis aktivnosti u kojima će dijete sudjelovati te

ukoliko će biti potrebno i suglasnost za fotografiranje i objavljivanje fotografija, osim ako unaprijed nije drugačije dogovoreno s drugim dionicima (npr. odgojno-obrazovnom ustanovom), kada posebne suglasnosti roditelja/zakonskih skrbnika_ca neće biti iziskivane.

Politika zaštite djece Mreže mladih Hrvatske javno je dostupna na mrežnoj stranici organizacije – www.mmh.hr.

ZAVRŠNE ODREDBE

Politika zaštite djece odobrena je od strane glavnog tajnika Mreže mladih Hrvatske Josipa Miličevića te usvojena od Upravnog odbora Mreže mladih Hrvatske na online sjednici održanoj 19. prosinca 2022. godine.

U Zagrebu, 19.12.2022.



Leo Staković, predsjednik Upravnog odbora



Josip Miličević, glavni tajnik Mreže mladih Hrvatske